

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci **S., a.s.** H., H. X., IČO: X., zast. JUDr. A. K., advokátka so sídlom v L., A. X. proti žalovanému **JUDr. V. H.**, ul. Dr. H. X. L., správca konkurznej podstaty úpadcu S. L. Z., a.s. v konkurze, H., IČO: X., **o zaplatenie 71 221,64 eur s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 34Cbi/16/2008-Mš zo dňa 12. decembra 2013 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 34Cbi/16/2008-Mš zo dňa 12. decembra 2013 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 71 221,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 13,75% od 5.6.2007 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 4 273 eur na súdnom poplatku a 4 013,46 eur z titulu trov právneho zastúpenia. V prevyšujúcej časti uplatneného úroku z omeškania žalobu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 71 221,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25% ročne od 5.6.2007 do zaplatenia. Na žalovaného bol dňa 23.1.2004 vyhlásený konkurz. Za obdobie od vyhlásenia konkurzu do súčasnosti sú v skladových priestoroch vo vlastníctve žalobcu umiestnené zásoby materiálu a náhradné diely, ktoré tvoria súčasť konkurznej podstaty úpadcu. Žalobca z tohto dôvodu nemôže vykonávať svoje vlastnícke právo a brať úžitky z nakladania s predmetom svojho vlastníctva, či už priamym využívaním alebo z prenájmu tretím osobám. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobca ako vlastník znáša tiež všetky náklady s využívaním stavby, s budovami

a zastavanými pozemkami, vrátane úhrady dane z nehnuteľností v rokoch 2004 až 2007. Žalobca preto požadoval z tohto dôvodu v zmysle § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vydanie bezdôvodného obohatenia, a to v rozsahu obvyklého nájomného, ktoré by mal žalovaný uhrádzať žalobcovi v prípade existencie riadne uzavretej zmluvy o nájme. Predmetný nárok si uplatňuje proti podstate podľa § 31 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní. Žalobca vyúčtoval predmetnú pohľadávku žalovanému faktúrami č. 402007 zo dňa 22.5.2007 v sume 38 554,70 eur a č. 412007 zo dňa 22.5.2007 v sume 32 666,93 eur. Rozsudkom súdu prvého stupňa sp. zn. 34Cbi/16/2008-Mš zo dňa 31.5.2010 bolo žalobe v celom rozsahu vyhovené. V konaní bolo preukázané, že žalobca má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného tým, že užíval nehnuteľnosti, vedené na liste vlastníctva č. 142 patriace žalobcovi. Užívanie nehnuteľností žalovaným nebolo medzi účastníkmi konania sporné.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Obo/110/2010 zo dňa 15.5.2013 rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že uplatnená pohľadávka je pohľadávkou proti podstate a k jej uplatneniu došlo v zmysle § 31 ods. 5 Zákona o konkurze a vyrovnaní. Takúto pohľadávku možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu. Odvolací súd považoval za dôvodnú námietku žalovaného, smerujúcu proti výške pohľadávky. Žalovaný v konaní nepoprel, že v skladových priestoroch žalobcu sa nachádzajú hnutelné veci patriace do konkurznej podstaty úpadcu, avšak podľa jeho tvrdenia sa tam nachádzajú aj hnutelné veci, patriace iným obchodným spoločnostiam, na základe čoho namietal skutočný rozsah plochy skladových priestorov, užívaných úpadcom a v nadväznosti na to aj výšku žalobcom účtovaného obvyklého nájomného. Podľa odvolacieho súdu konajúci súd priznal žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške, ktorú si žalobca vyčíslil v písomnej špecifikácii bez toho, aby sa bližšie zaoberal výškou uplatneného bezdôvodného obohatenia, predstavujúceho obvyklé nájomné, pričom absentovalo aj uvedenie konkrétnej skutkovej podstaty vzniku bezdôvodného obohatenia, ako aj odôvodnenie súdom priznaného nároku na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 14,25% zo sumy 71 221,64 eur od 5.6.2007 do zaplatenia.

Po doplnení dokazovania v intenciách záverov rozhodnutia odvolacieho súdu súd prvého stupňa dospel k záveru, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 ods 1 Občianskeho zákonníka. Poukázal na ustanovenie § 31 ods. 2 a 3 Zákona

o konkurze a vyrovnání, v zmysle ktorých sa jedná o pohľadávku, ktorú možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca sa žalobou podanou podľa ustanovenia § 80 písm. b/ O.s.p. dôvodne domáhal proti žalovanému zaplata peňažného plnenia v sume 71 221,64 eur podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V doplňujúcom prednese na pojednávaní dňa 7.11.2013 uviedol, že bezdôvodné obohatenie si uplatňuje ako skutkovú podstatu majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu, teda ide o plnenie bez uzavretia zmluvy. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že výška uplatneného nároku je v súlade s uvedenými faktúrami, a to faktúrou č. 402207 a 412207 v správnej výške. Súd neakceptoval obranu žalovaného ohľadom premlčania nároku z faktúry č. 412207, nakoľko sa jedná o obchodnoprávny vzťah, v ktorom sa nárok premlčuje v štvorročnej premlčacej lehote. V danom prípade je preto žaloba podaná včas podľa ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného, smerujúcu voči výške uplatnenej pohľadávky v časti, týkajúcej sa dane, súd na túto námietku neprihliadol, pretože z predloženého spisového materiálu vyplýva, že tieto dane v rozhodnom období platil žalobca a o tejto skutočnosti predložil súdu dôkazy. Preto správne premietol zaplata dane do výšky uplatneného bezdôvodného obohatenia, predstavujúceho obvyklé nájomné za prenájom nehnuteľností za účelom uskladnenia hnutel'ných vecí.

Dôvodná bola iba námietka ohľadom uplatneného úroku z omeškania, ktorú žalobca na pojednávaní dňa 7.11.2013 upravil na výšku 13,75% podľa relácie Centrálnej európskej banky. O uplatnenom úroku z omeškania súd rozhodol podľa ustanovenia § 369 Obchodného zákonníka v nadväznosti na ustanovenie § 517 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. V prevyšujúcej časti nárok žalobcu na uplatnený úrok z omeškania zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 4 013,46 Eur a súdneho poplatku vo výške 4 273,25 eur.

Proti rozsudku v časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené, podal žalovaný odvolanie.

Podľa jeho názoru súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil námietky, týkajúce sa premlčania časti vymáhanej pohľadávky za obdobie od 21.7.2004 do 27.7.2004, a to aj pri aplikácii premlčacej doby v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. Nesprávne tiež vyhodnotil namietanú výšku vymáhanej sumy v časti zaplatenej dane z nehnuteľností, čo je v rozpore s výškou obvyklého nájomného. Súd tiež neprihliadol na ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka, podľa ktorého výkon práva žalobcu, ktorý bol v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu. V tejto súvislosti uvádza, že po zistení uskladnenia materiálových zásob v priestoroch žalobcu, keďže by sa malo jednať o zásoby vo vlastníctve viacerých subjektov, podal na konkurzný súd návrh na ich vylúčenie z konkurznej podstaty, k čomu následne aj opatrením súdu došlo. Má za to, že konanie žalobcu je účelové a v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že vznesenú námietku premlčania akceptuje. Pri určení obvyklej výšky nájomného vychádzal zo zmluvy, uzatvorenej s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky v rokoch 2004 – 2007, ktoré mu uhrádzalo za prenájom skladových priestorov v rozhodnom období sumu 250 Sk/m². Žalovanému preto vyúčtoval v predmetných faktúrach za jeden meter štvorcový užívaných nebytových priestorov sumu 215 Sk ku ktorej pripočítal zaplatenie dane z nehnuteľností užívaných výlučne žalovaným, pričom po rozpočítaní uhradenej dane z nehnuteľností za príslušné obdobie obvyklá výška nájomného predstavuje čiastku 245 Sk/m². Žalobca preto považuje túto čiastku za primeranú a súd správne postupoval, keď premietol zaplatenie uplatnenej dane do výšky bezdôvodného obohatenia predstavujúceho obvyklé nájomné za prenájom nehnuteľností za účelom uskladnenia hnutelných vecí. Žalovaný tvrdí, že výkon práva žalobcu je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, pričom sám tieto zásady nedodržiava, keďže v skladových priestoroch žalobcu od vyhlásenia konkurzu, t.j. od 23.1.2004 až do súčasnosti má umiestnené zásoby materiálu a náhradné diely, ktoré tvoria súčasť konkurznej podstaty úpadcu a týmto konaním znemožňuje žalobcovi vykonávať svoje vlastnícke právo a brať úžitky z predmetu vlastníctva či už priamym využívaním alebo

prenájomom tretím osobám, pričom žalobca ako vlastník znáša všetky náklady spojené s využívaním týchto nehnuteľností vrátane úhrady dane z nehnuteľností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

V odvolaní žalovaný poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa / § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. /.

Právnym posúdením veci možno rozumieť činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad sa jedná vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Žalovaný namieta nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania ako aj ku skutočnosti, že do požadovaného bezdôvodného obohatenia, predstavujúceho obvyklé nájomné za užívanie nebytových priestorov žalobca zahrnul aj ním zaplatenú daň z nehnuteľností.

Ako vyplýva z obsahu spisu /zápisnica o pojednávaní zo dňa 21.11.2013/, žalovaný nerozporoval rozsah plochy nebytových priestorov vo vlastníctve žalobcu, ktoré užíva za účelom uskladnenia zásob a rovnako ani výšku sumy, zodpovedajúcej obvyklému nájomnému vo výške 215 Sk za m² užívanej plochy. Poukazoval však na skutočnosť, že faktúrami č. 402007 a č. 412007 zo dňa 22.5.2007 mu žalobca preúčtoval aj daň z nehnuteľností, ktorú ako vlastník nebytových priestorov zaplatil v súlade s ustanovením § 7 ods. 1 zákona č. 317/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na neexistenciu nájomnej zmluvy požaduje žalobca zaplatenie predmetnej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka vo výške obvyklého nájomného, ktoré predstavuje primeranú náhradu za užívanie predmetných priestorov. Do tejto sumy však nie je možné zahrnúť aj daň z nehnuteľností, ktorú je povinný v zmysle uvedeného zákona platiť vlastník. Žalobcovi preto nevzniklo právo požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia aj v časti, predstavujúcej ním zaplatenú daň z nehnuteľností.

V priebehu konania žalovaný vzniesol námietku premlčania časti pohľadávky, vyúčtovanej faktúrou č. 412207. Súd prvého stupňa uvedenú námietku neakceptoval s poukazom na skutočnosť, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah, v ktorom sa nárok premlčuje v štvorročnej lehote. Napadnuté rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné, keďže nekonkretizuje predmetnú námietku vo vzťahu k časovému obdobiu, v ktorom podľa žalovaného nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zanikol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 71 221,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 13,75% od 5.6.2007 do zaplataenia ako aj náhradu trov konania, podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie /§ 221 ods. 2 O.s.p./, v ktorom rozhodne aj o trovách odvolacieho konania § 224 ods. 3 O.s.p. /.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave, 30. januára 2015

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.